

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Mer-beoordelingsbesluit

Ontgroning Hollandse Hout Zuid Lelystad

Aanvraagnummer: HZ_ONTGR-26614

Staatsbosbeheer
Postbus 1300
3970 BH DRIEBERGEN

Locatie:

Hollandse Hout Zuid Lelystad

Onderwerp:

Besluit mer-beoordeling

Datum aanvraag: 2-7-2015

Zaaknummer: HZ_ONTGR-26614

M.E.R.-BEOORDELING OP GROND VAN ARTIKEL 7.17 WET MILIEUBEHEER

BESLUIT

1 Inleiding/Onderwerp

Enviso Ingenieursbureau uit Drachten heeft namens Staatsbosbeheer uit Driebergen op 2 juli 2015 een aanmeldingnotitie "natuur- en recreatieontwikkeling de Hollandse Hout zuid te Lelystad" ingediend. Staatsbosbeheer wil een slenk in een bosgebied aanleggen. Hierdoor zal meer openheid in het bos ontstaan en kan zich een mantel-/zoomvegetatie ontwikkelen aan de randen van de slenk. De slenk bestaat een viertal brede delen, onderling verbonden door smalle waterverbindingen met doorwaadbare plaatsen en bruggen.

Het plangebied beslaat een oppervlakte van 23,77 hectare. Er zal voor de aanleg tot 6,70 meter beneden maaiveld worden gegraven. De vrijkomende grond wordt voor een groot deel binnen het plangebied verwerkt in de bodem van de slenk. De duur van de ontgroning zal ongeveer 10 jaar zijn. Het werk zal in 3 fases worden gerealiseerd.

2 Besluit

Uit het overwogene blijkt dat zich ten aanzien van de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu voordoen die noodzaken tot het opstellen van een milieueffectrapport. De belangrijkste overwegingen hierbij zijn:

- dat het een ontgroning betreft voor de aanleg van een Ecologische Verbindingszone waarbij waterpartijen en moeras worden gecreëerd en daarbij de bestaande ecologische hoofdstructuur wordt versterkt. Dit draagt bij aan een grotere biodiversiteit;
- dat de effecten op Flora en fauna beperkt maar niet conflicterend zijn met de natuurbeschermingswet. De tijd waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd is lang, maar wordt in drie fases verricht. Werkzaamheden hebben een verstorend effect op fauna. Door het werk in drie fases uit te voeren krijgt de fauna de kans om zich te verplaatsten. Wel dient na aanleg van fase 1 een inspectie plaats te vinden op het voorkomen van rugstreeppad en ringslang voordat met de werkzaamheden van de volgende fase wordt begonnen. Daarnaast worden de negatieve effecten grotendeels vermeden door het hanteren van ecologische werkprotocollen en gedragscodes. Ook zal er gewerkt worden buiten het broedseizoen. Momenteel vindt er nog onderzoek plaats naar aanwezigheid van de specht, de vleermuis en de boommarter. Indien deze soort aanwezig is zal een ontheffing aangevraagd moeten worden;

- dat er op de waterhuishouding een beperkt effect zal zijn. Door het terug brengen van een kleilaag op de slenkbodem zal de mogelijke negatieve kwel worden tegengegaan. Tijdens de aanleg fase zal hierop monitoring worden uitgevoerd. Daarnaast wordt de waterkwaliteit bewaakt door vooraf aan de toepassing van de klei, het fosfaat en nitraat hierin te beoordelen op geschiktheid voor deze toepassing.
- dat er geen onomkeerbare nadelige milieueffecten te verwachten zijn. De potentiële milieueffecten zijn van tijdelijke aard;
- dat er zijn geen effecten op de Knardijk te verwachten door de werkzaamheden;
- dat er geen cumulatie optreedt met projecten in de omgeving;
- dat de effecten van het verkeer aantrekkende werking der mate gering zal zijn, dat in het kader van de planvorming geen maatregelen vereist zijn;
- dat de grond niet verontreinigd is;
- dat de verwachting is dat er geen archeologische waarden worden geschaad.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland

mr. drs. P.M.R. Schuurmans
Directeur Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Inhoudsopgave

1	Inleiding/Onderwerp	3
2	Besluit	3
3	Procedure informatie	6
3.1	Inleiding	6
3.2	Besluit Milieueffectrapportage	7
3.3	Toetsingskader	7
4	Beoordeling	8
4.1	De kenmerken van het project	8
4.2	De plaats waar het project wordt verricht	8
4.3	de kenmerken van het potentiële effect van het project	8
5	Conclusie	11
6	Bezwaar en beroep	11
6.1	Vervolg	11

3 Procedure informatie

M.e.r.-beoordeling op grond van artikel 7.17 Wet milieubeheer in verband met het voornemen tot de ontgronding voor de aanleg van een slenk in het plan gebied Hollandse Hout Zuid in Lelystad. Op 24 juli 2015 is er door de OFGV aanvulling gevraagd. De aanvullingen zijn 13 augustus 2015 ontvangen.

3.1 Inleiding

Enviso Ingenieursbureau uit Drachten heeft namens Staatsbosbeheer uit Driebergen op 2 juli 2015 een aanmeldingsnotitie "natuur- en recreatieontwikkeling de Hollandse Hout zuid te Lelystad" ingediend. Staatsbosbeheer heeft het voornemen om in het plangebied Hollandse Hout Zuid nabij Lelystad een Slenk aan te leggen.

Doel van de aanleg is te voldoen aan het document "Flevoland met een plus". Hierin wordt uitwerking gegeven aan het program nieuwe natuur van de provincie Flevoland. De Hollandse Hout behoeft conform dit document een kwaliteitsimpuls door de inrichting gevarieerder te maken. In de gebiedsvisie "Toeristisch-recreatieve ontwikkeling Hollands Hout" van de gemeente Lelystad is het plangebied eveneens opgenomen. In deze visie, tevens opgesteld in samenwerking met Staatsbosbeheer, is opgenomen dat zoveel mogelijk gestreefd moet worden naar synergie tussen het beheren en beschermen van de bestaande natuur en overige maatschappelijke doelstellingen zoals recreatie. Het Hollandse Hout dient conform deze visie een verbinding te vormen tussen de kwaliteiten en krachten van het naastgelegen Warande, (toekomstig) Natuur Activiteiten Centrum (NAC), Oostvaardersplassen en het bovenwater. Tevens de behoefte aan andere functies en beheerdoelen.

De oevers zullen, afhankelijk van de positie ten opzichte van de zon, zich ontwikkelen als zonrijke dan wel schaduwrijke bosrand. Het talud van de slenk bestaat uit een flauw en een steil talud. Door de gekozen flauwe oeverprofiel zullen zich oever-/ moeraszones ontwikkelen overgaand in een zone met ondergedoken waterplanten. Aan de zijde van de slenk met steil talud zal de vegetatie zich afwijkend ontwikkelen. Aan zowel de zuidzijde als de noordzijde van de slenk is ruimte voor de aanleg van een gebied met kruidenrijke vegetatie. Aan de noordzijde is eveneens ruimte voor een open overgangsgebied dat recreatief benut kan worden. Door de aanleg van bruggen en doorwaadbare plaatsen blijft het gebruik van de huidige padenstructuur mogelijk ten behoeve van recreatie. Daarnaast wordt een observatiepost geplaatst om de natuurbeleving te vergroten.

De ontgronding ten behoeve van de realisatie van de natuur en recreatie-impuls wordt gecombineerd met het al op locatie benodigde kap- en verjongingsplan. De kap is vanwege de slechte staat van de bosopstand en wordt uitgevoerd in het kader van bosbeheer. Daarom staat de kap los van de in de mer-beoordeling te beschouwen activiteit. Om hierop zo veel mogelijke aan te sluiten zijn de inrichtingsmaatregelen wel volledig op de in het kap- en verjongingsplan opgenomen deelprojecten geprojecteerd. De ontgrondingswerkzaamheden kunnen aansluitend op de kap worden uitgevoerd.

Gezien de omvang en de daarbij vrijkomende grondstromen is er voor gekozen om de inrichtingswerkzaamheden in 3 fasen uit te voeren. De totale doorlooptijd is 10 jaar. Het plangebied beslaat een oppervlakte van 23,77 hectare. Er zal voor de aanleg tot 6,70 meter beneden maaiveld worden gegraven. De vrijkomende grond wordt voor een groot deel binnen het plangebied verwerkt in de bodem van de slenk.

3.2 Besluit Milieueffectrapportage

Ingevolge de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage moet voor bepaalde activiteiten een milieueffectrapportage (m.e.r.) worden opgesteld. Hiermee wordt bereikt dat er voldoende milieu-informatie beschikbaar is voordat milieurelevante besluiten (zoals een omgevingsvergunning) genomen kunnen worden die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Zo kan schade aan het milieu zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven voor welke activiteiten het opstellen van een m.e.r. verplicht is en voor welke activiteiten beoordeeld moet worden of het opstellen van een m.e.r. noodzakelijk is (m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten).

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage geldt voor de aangevraagde activiteiten de verplichting tot het opstellen van een m.e.r. wanneer:

- de aangevraagde activiteiten boven de in onderdeel C, categorie 16.1 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage genoemde drempel van 25 hectare of meer.

Op grond van het Besluit milieueffectrapportage geldt voor de aangevraagde activiteiten de verplichting tot het opstellen van een m.e.r. beoordelingsplicht wanneer:

- de aangevraagde activiteiten boven de in onderdeel D, categorie 16.1 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage genoemde drempel van 12,5 hectare komt dan wel
- als, gelet op artikel 2, vijfde lid, onder b, van dit Besluit, op grond van de in bijlage III bij de EEG richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/EG; hierna EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling) genoemde selectiecriteria, niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

De in de aanmeldingsnotitie omschreven activiteiten worden genoemd in onderdeel D, categorie 16.1, van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.

3.3 Toetsingskader

Voor een activiteit van deze omvang hoeft alleen een MER te worden opgesteld wanneer daartoe door Gedeputeerde Staten van Flevoland, als bevoegd gezag voor de ontgronding, wordt besloten. Het uitgangspunt bij deze m.e.r.-beoordeling is dat het maken van een MER niet nodig is, tenzij de voorgenomen wijziging belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Bij zijn beslissing dient het bevoegd gezag rekening te houden met de in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling aangegeven omstandigheden. Die omstandigheden hebben betrekking op:

- a. de kenmerken van het project;
- b. de plaats waar het project wordt verricht;
- c. de kenmerken van het potentiële effect van het project.

4 Beoordeling

4.1 De kenmerken van het project

Het doel van de ontgroning voor de aanleg van een slenk in het plangebied Hollandse Hout Zuid in Lelystad.

4.2 De plaats waar het project wordt verricht

De ontgroning zal plaats vinden in het gebied Hollandse Hout in het buitengebied van de gemeente Lelystad. Het betreft een bosgebied welke wordt omsloten door de Knardijk, Torenavalkweg, de Lage Vaart en de Lage Dwarsvaart. De locatie van de slenk is dusdanig gekozen dat deze over de bosvakken heen is geprojecteerd die vanwege de slechte kwaliteit zijn opgenomen in de het kapplan. Het gebied is kadastraal bekend als gemeente Lelystad, sectie L, nummer 823. Het gebied is in eigendom van Staatsbosbeheer.

Omvang en grote

De omvang van de ontgroning is 21,5 hectare. Het totaal in te richten gebied, de slenk en randgebieden kent een omvang van 23,77 hectare. Er zal tot een diepte van 6,70 meter beneden maaiveld worden gegraven. Het maaiveld kent een hoogte van -4,50 meter NAP.

In totaal wordt circa 120.000 m³ klei en 600.000 m³ zand ontgraven. Ongeveer 40.000 m³ klei wordt in de het eigen gebied verwerkt. Voor de resterende klei en zand dient een externe verwerkingslocatie te worden gevonden. Deze is op dit moment nog niet bekend.

4.3 de kenmerken van het potentiële effect van het project

Algemeen

De aanleg van de slenk en bosvaart wordt uitgevoerd met behulp van een hydraulische graafmachine. De vrijkomende grond wordt naar aard gescheiden in 3 stromen te weten klei geschikt voor lokaal hergebruik, klei geschikt voor hergebruik elders en zand geschikt voor hergebruik elders. De vrijkomende grond wordt, bij voorkeur direct naar een afnemer getransporteerd. In overige gevallen wordt de grond in een, ter plaatse te vormen, depot opgeslagen.

Bodem

De bodem kent een deklaag van circa 2 meter dikte bestaande uit klei en soms veen. Direct onder de kleilaag bevindt zich een dik zand pakket. Dit pakket behoort tot de formaties van Boxtel, Kreftenheye, Urk, Appelscha Drente, Eem en Peize/Waalre. Er is geen duidelijke scheiding tussen de onderliggende watervoerende pakketten.

(geo)hydrologie

De regionale freatische grondwaterstand ligt tussen de 0,8 en -1,8 beneden maaiveld. De stromingsrichting is oostelijk gericht. Om de waterkwaliteit in de slenk te borgen wordt

een deel van de ontgraven klei teruggebracht in de slenk. Hierbij wordt een laagdikte van 2,50 meter aan gehouden. Dit ten einde kwel van slecht kwaliteit tegen te gaan. Het te verwachten waterpeil zal zich rond de -5,50 meter NAP instellen. Door deze werkwijze zal de kwel grootte weinig veranderen ten opzichte van de huidige situatie. Deze te verwachten scenario zal worden gemonitord met behulp van een tweetal peilbuizen. De standen zullen tot 3 jaar na afronding van de aanleg worden gemeten.

De waterkwaliteit kan worden beïnvloed door enerzijds de kwaliteit van het diepere grondwater als de terug te brengen grond. Het diepere grondwater kan zout van kwaliteit zijn. Door terug brengen van de klei wordt deze negatieve kwel tegengegaan. De invloed van de terug te brengen grond is vooral gericht op fosfaat en stikstof. De klei zal voor het terugbrengen worden onderzocht op genoemde parameters.

Bodemverontreiniging

Binnen het project gebied zijn geen bodem- grondwaterverontreinigingen bekend. In het verleden hebben er geen bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden. Bij de graafwerkzaamheden is echter wel kans op calamiteiten. Goed regulier onderhoud en een veilige werkwijze moeten zorgen dat deze kan minimaal is.

Cumulatie van projecten

Voor zover bekend zijn er geen ontwikkelingen buiten dit geplande project.

Bestemming

Het beoogde plangebied is gelegen binnen de beheersverordening d.d. 28-05-2013 en zal binnen het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan "Hollandse Hout" komen te liggen. Het ontwerp is op 20-01-2015 bekend gemaakt. In dit bestemmingsplan heeft het gebied de bestemming bos met de waarde ecologie.

EHS en Natura 2000

De Hollandse Hout als geheel maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is gedefinieerd als waardevol. De 849 hectare bos levert een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van de EHS van Flevoland voor bosvogels en andere soorten die van bos afhankelijk zijn. De voor het Hollandse Hout benoemde actuele warden bestaan uit zoete plas, moeras, kruiden en faunarijk grasland, haagbeuken- en essenbos en vochtig bos productie. Het projectgebied behoort tot dit laatste type.

Het nabijgelegen gebied Oostvaardersplassen is sinds 2009 definitief aangewezen als Natura2000 gebied. Het verder weg naar het noorden gelegen Markermeer is eveneens aangewezen als Natura2000 gebied.

Het projectgebied is niet in een ander gebied gelegen waaraan een waarde is toegekend. Zie hiervoor tabel 3.3.1 uit de aanmeldingsnotitie.

Tabel 3.3.1: Overzichtstabel afstanden initiatief ten opzichte van natuur- en overige waarden

Beschermingsgebied	Initiatief gelegen in	Afstand tot dichtst zijnde vermelding (m1) t.o.v initiatief	Bijzonderheden
Stiltegebied	Nee	Ca 1.750	Oostvaardersplassen
Waterwin- of beschermingsgebied	Nee	Ca. 11.000	
Natura2000	Nee	Ca. 900	Oostvaardersplassen
EHS	Ja		Waardevol gebied; Natuurbeheertype vochtig bos met productie
Grondwateronttrekking	onbekend	onbekend	
Provinciale archeologisch en aardkundig kerngebieden	nee	Ca 35.000	
Aardkundig waardevol gebied	nee	Ca. 5.000	

Het plangebied is, buiten de EHS, in geen enkel als waardevol aangeduid gebied gelegen.

Flora- en fauna

Om de effecten van de ingreep te bepalen is ecologisch onderzoek uitgevoerd. Daarnaast is gebruik gemaakt van bestaande gegevens. Mogelijk kan Grote Keveorchis en Rietorchis worden aangetroffen als soorten met bescherming. Hiervoor kan met een gedragscode worden gewerkt. Rugstreeppadden en ringslang kunnen zich vestigen in de gefaseerd aangelegde watergangen. Daarom zal voorafgaande van vervolgfases hierop worden geïnspecteerd. Om broedende vogels niet te verstoren zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Nader onderzoek voor start zal worden uitgevoerd naar mogelijk in gebruik zijnde spechtennesten, vleermuizen en boomarter. Uit het onderzoek blijkt tot nu toe dat het beoogde project niet conflicteert met de Natuurbeschermingswet. Het resultaat van het project zal juist een positieve bijdrage leveren voor de natuurwaarden.

Archeologie

Uit het archeologische onderzoek is gebleken dat de beoogde slenk net buiten de flankzone van de Knar is liggen, een dekzandrug met meerdere archeologische vindplaatsen uit de steentijd. Op basis van de resultaten van het uitgevoerde booronderzoek in combinatie met gegevens uit het boorbestand van de voormalige rijksdienst voor de IJsselmeerpolders, kan worden geconcludeerd dat het risico op het verstoren van archeologische waarden in het geplande slenktracé klein is. Op de gemeentelijke verwachtingskaart van Lelystad kent het gebied een lage verwachting. Tevens valt het buiten de door de provincie aangewezen archeologische en aardkundig waardevolle gebieden. Echter is er wel buiten het geplande slenktracé een geconsolideerd scheepswrak aanwezig. Tijdens de werkzaamheden moet altijd rekening worden gehouden met een verwachting voor vondsten van scheepswrakken.

Overig

In de directe omgeving zijn geen woningen gelegen. Geluidseffecten zijn daarop niet te verwachten. Door de verhoging van de recreatieve waarde in het gebied zal na verwachting het bezoekers aantal verdubbelen.

Het gebied wordt vooral bezocht door wandelaars en fietsers. Dit zal niet leiden tot geluidshinder. Uit akoestisch onderzoek blijkt dat bij de uitvoeringsfase mogelijk verstoring op kritische vogelsoorten plaatsvindt. De drempelwaarde wordt echter niet overschreden. De ontgronding ligt niet in bebouwd gebied risico op ongevallen is daardoor klein.

Zowel de tijdelijke als de permanente effecten kenmerken zich door een lokaal karakter. De effecten zullen optreden in het plangebied en de directe omgeving daarvan.

De kenmerken van de potentiële effecten van het project zijn voldoende onderzocht in de aanmeldingsnotitie. De aanmeldingsnotitie geeft voldoende inzicht op welke termijn de verschillende effecten gaan optreden, met welke waarschijnlijkheid en hoe groot de impact daarvan is. Er is geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

5 Conclusie

Uit het voorgaande blijkt dat zich ten aanzien van de voorgenomen activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu voordoen die noodzaken tot het opstellen van een milieueffectrapport.

6 Bezwaar en beroep

Een m.e.r.-beoordelingsbesluit is een voorbereidingsbeslissing in de zin van artikel 6:3 Algemene wet bestuursrecht. Zodoende is het m.e.r.-beoordelingsbesluit niet vatbaar voor bezwaar of beroep, tenzij dit besluit een belanghebbende los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks in zijn belang treft. Voor zover belanghebbenden geen bezwaar of beroep tegen het voorbereidingsbesluit kunnen instellen, kunnen zij hun bezwaren tegen dit besluit kenbaar maken in het kader van de inspraak- en/of rechtsbeschermingsprocedures zoals die openstaan in de procedure voor de ontgrondingenvergunning ten behoeve waarvan het m.e.r.-beoordelingsbesluit is genomen.

6.1 Vervolg

Een afschrift van het besluit van Gedeputeerde Staten van Flevoland dat er bij de voorbereiding van het besluit voor de ontgronding voor de aanleg van een slenk in het plan gebied Hollandse Hout Zuid in Lelystad geen MER hoeft te worden gemaakt, moet conform artikel 7.28 tweede lid van de Wet milieubeheer worden overlegd bij de vergunningaanvraag. Te zijner tijd zal dit besluit samen met de ontwerpbeslissing op de vergunningaanvraag bekend worden gemaakt in de Staatscourant en Flevopost en ter inzage worden gelegd.